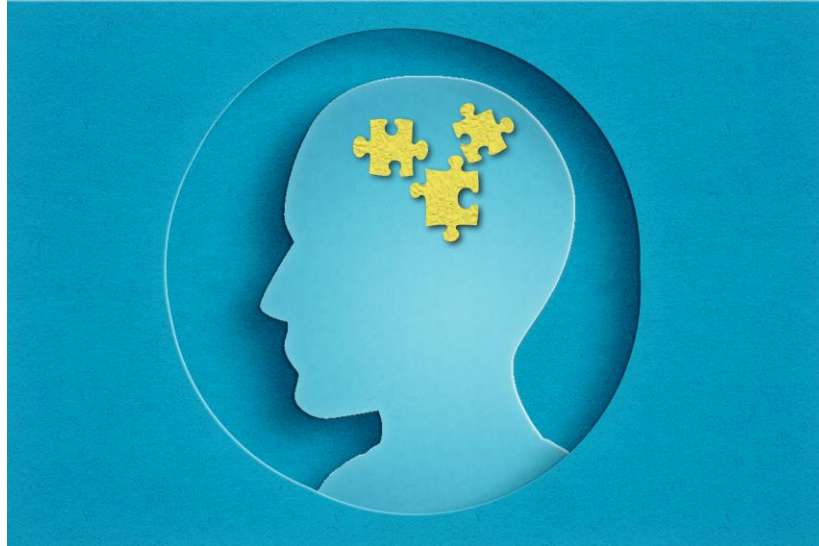

Erkenning van cognitieve klachten bij het geven van psycho-educatie

Annette Baars
Annemarieke Bouma
SCR-congres 2025

Cognitieve stoornis of klacht

Veel ziekten veroorzaken cognitieve klachten

Cognitieve klachten komen voor bij mensen met hersenschade en zonder hersenschade

Andere oorzaak

- andere uitleg
- aangrijpingspunt voor behandeling anders

Cognitieve stoornis of klacht – wat is het?

- Hoe kom je hier achter?
- Belangrijk startpunt is de diagnose.

Cognitieve stoornis

Wat is het?

Een **aantoonbare afwijking** in cognitief functioneren, die het gevolg is van **hersenschade** of een neurologische aandoening (zoals CVA, traumatisch hersenletsel, MS, Parkinson)

Kenmerk:

De cognitieve beperkingen zijn **objectief meetbaar** en kunnen worden aangetoond via neuropsychologisch onderzoek of systematische observatie

Cognitieve klacht

Wat is het?

Een **persoonlijke beleving (subjectief)** van problemen met het denken, onthouden, concentreren, plannen, etc.

Kenmerk:

Klachten zijn **niet altijd aantoonbaar** bij testen of observaties.
Er is **niet per se sprake van hersenschade**

Denk hierbij aan een hersenschudding, stress gerelateerde klachten of een schedelbasisfractuur

Cognitieve stoornis & psycho-educatie

- Wat zou je dan doen: psycho-educatie
- Na beginfase verwachten we geen herstel
- geen functie training mogelijk
- compensatie strategie training

Cognitieve klachten & psycho-educatie

Communicatie

Erkenning van de klacht!

Luisteren zonder oordeel om vertrouwen op te bouwen.

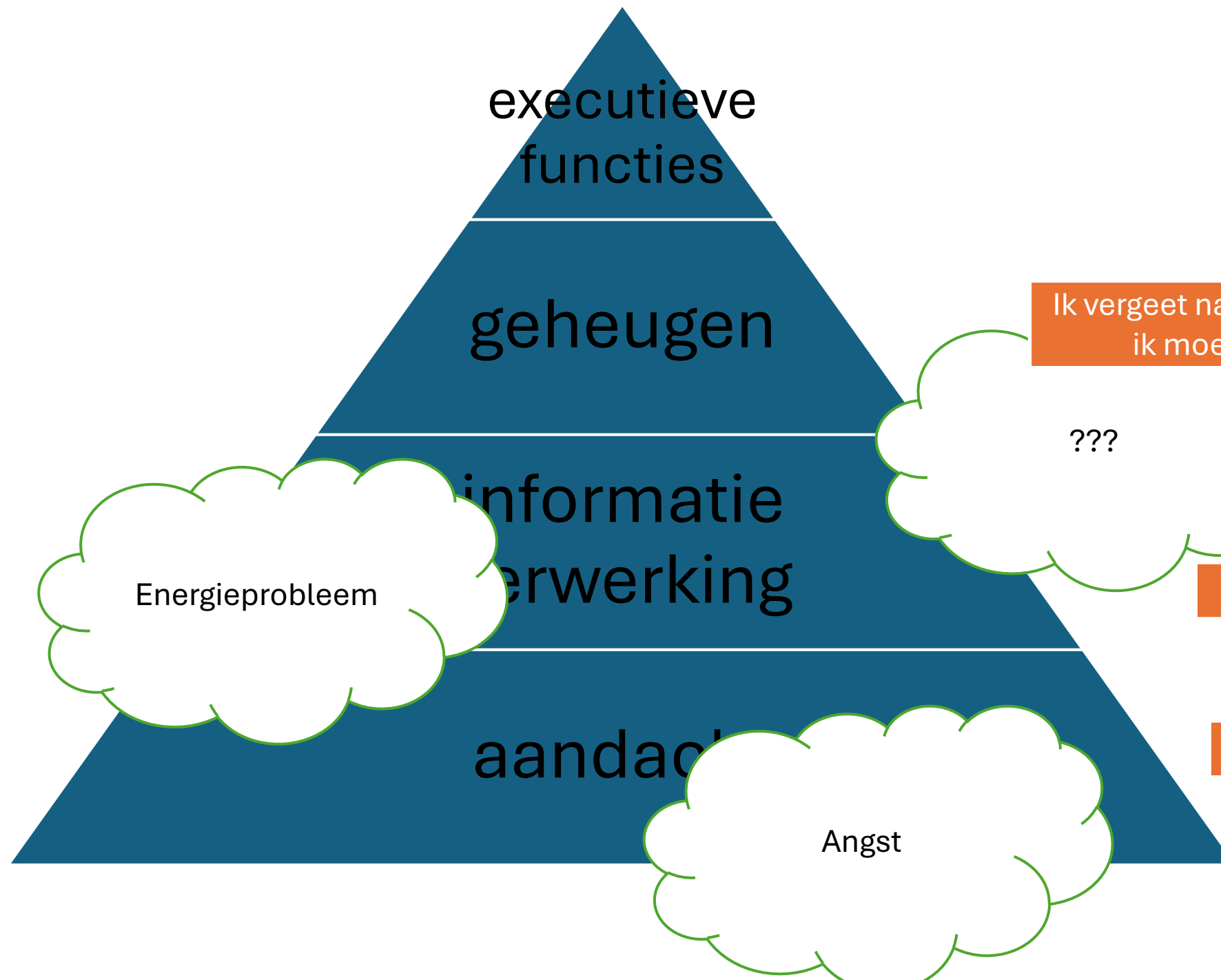
Hier leg je de basis van de verbinding met de client!

Oorzaken?

Literatuur: in standhoudende factoren:

- Verhoogde focus op cognitief functioneren
- Angst en piekeren
- Vermijding (onderbelasting)
- Slaapproblemen
- Vermoeidheid
- Verhoogde stress
- Persoonsgebonden factoren: passieve coping of eerdere psychische problematiek

Herstel belemmerende factoren of beïnvloedbare factoren voor optimaal herstel?

Stappen

1. Wat is cognitie?
2. Wat zijn de klachten van de cliënt?
3. Geen schade
4. Uitleg beïnvloedende factoren én
samen formuleren wat zijn de beïnvloedende factoren

Zelf aan de slag

Hoe identificeer je factoren?

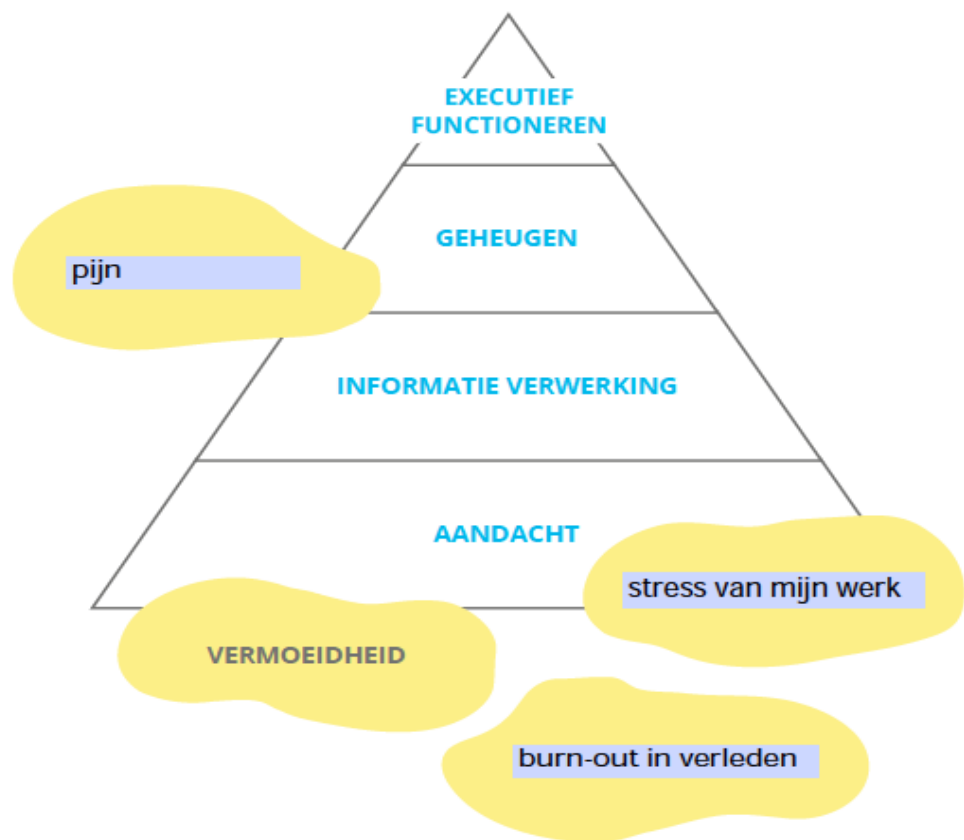
- Intake – welke vragen stel je?
- Luisteren (welke woorden gebruikt iemand)
- Op basis van wetenschappelijk onderzoek weet je waar je op kunt letten
- Tijd nodig omdat je nieuwe kennis geeft

Voorbeeldvraag:

Vanuit onderzoek weten we dat psychologische factoren een rol spelen.

Ook dit is belangrijk voor het herstel. Wilt u er over nadenken of dat bij u aan de hand is?

RELATIE DIAGNOSE, BEÏNVLOEDENDE FACTOREN EN COGNITIEVE KLACHTEN

CONCLUSIE

Welke soort vermoeidheid ervaar jij het meest?

- ☐ Fysiek
- ☐ Mentaal
- ☐ Emotioneel

Wat is/zijn jouw beïnvloedende factor(en)?

Wie of wat gaat jou helpen om je herstel te versnellen?

- ☐ Ergotherapie
- ☐
- ☐

Behandeling bepalen

- Welke wolk heeft meeste invloed? Waar verwacht je een groot effect van?
- Op welke factoren ligt jouw expertise als ergotherapeut?
- Interdisciplinaire samenwerking?
- Niet: ‘tussen de oren of psychisch’, maar: **juiste zorg bieden**

Voordelen

Cliënt perspectief:

- Visueel
- Geheugen ondersteunen
- Kennis vergroten
- Uit kunnen leggen aan omgeving

Therapeut perspectief

- Gezamenlijke taal 'wolkjes oplossen'
- Terug kunnen vallen waarom doen we wat we doen

Bedankt voor jullie aandacht!

Vragen: Info@plan4.nl